

Nieuwsbrief Hersenletsel.nl Zuid Holland

Augustus 2022

Van de redactie

Hopelijk heeft u een mooie zomer gehad? Normaal gesproken bent u van ons om gewend om op de hoogte gehouden te worden van wat er allemaal speelt binnen Hersenletsel.nl Zuid-Holland en leest u over verschillende onderwerpen. Dit keer staat de Nieuwsbrief volledig in het teken van 'Theatergroep Hersenkronkels', een project van Hersenletsel.nl regio Zuid-Holland. We zijn blij en ook wel een beetje trots dat de allereerste avondvullende voorstelling: 'Thuis begint het pas' in september vier keer te zien is in Rotterdam. U leest in deze speciale Nieuwsbrief (eigenlijk een soort 'theaterkrant') alles over de opzet van de groep, het maakproces, de spelers en verder waar u de voorstelling kunt zien en hoe u kaartjes kunt reserveren.

Heel veel leesplezier en we hopen u te mogen begroeten bij de voorstelling: 'Thuis begint het pas' in september!

U bent gewend om een cartoon van Manon te zien in de Nieuwsbrief. Ook deze keer staat er weer een in! We hebben er nu een leuke prijsvraag aan verbonden. Herkent u de personen die getekend zijn? Mail uw antwoord naar: regio-ondersteunerzh@herzenletsel.nl en ontvang 2 vrijkaartjes voor de voorstelling!

Het ontstaan – ergens moet je beginnen

Paul Raterman leerde Monique van der Stoep kennen tijdens de ambassadeurstraining, alweer een aantal jaren geleden. Paul vertelde in de groep dat hij theatermaker is, al snel werd hem gevraagd, waarom ga je geen theater maken over NAH? Hij dacht: 'Ja, waarom ook eigenlijk niet?' Monique werd regio-ondersteuner, Paul heeft een succesvolle theaterworkshop gegeven aan de 2^e ambassadeursgroep en nog een aantal andere theaterprojecten afgerond. Ze leerde elkaar pas echt goed kennen toen ze betrokken waren bij de ontwikkeling van de ambassadeursfolder. Paul schreef een plan, het bestuur was enthousiast, hij regelde een locatie, Monique plaatste een oproep voor deelnemers, het was maart 2020 en in mei was de bijeenkomst en toen kwam Covid. Lockdown 1.

In september was er voor het eerst een versoepeling van de maatregelen en hebben we de stoute schoenen aangetrokken en iedereen bij elkaar gebracht. Waar maar liefst 15 mensen op afkwamen. Een enorme groep. 'Hoe ga ik dit aanpakken?', dacht Paul, maar binnen vijf minuten was iedereen gewend en weer een half uur verder was iedereen aan het spelen, alsof ze nooit iets anders hadden gedaan! Er kwamen interessante onderwerpen naar boven, iedereen wilde heel graag NAH onder de aandacht brengen en leren om van zijn of haar eigen verhaal theater te maken.

Kortom de eerste bijeenkomst was geslaagd. Maar de besmettingen stegen weer en helaas hebben we moeten besluiten dat het onverantwoord was om door te gaan. Lockdown 2. Van uitstel komt afstel is een bekende uitdrukking. Niet in het geval van 'Hersenkronkels'. In september 2021, een jaar later, kwam er weer een groep bij elkaar, nu waren er 12 deelnemers waarvan de meeste er ook de 1^e keer erbij waren. In vier weken tijd is er toegewerkt naar een presentatie die vorig jaar, begin oktober, gespeeld is voor een kleine groep van 35 mensen. De reacties van de deelnemers en het publiek waren positief:

Reacties deelnemers: 'We maken plezier en leren veel over elkaar en theater maken'. 'Ik voel me sinds lange tijd weer ergens echt bij horen'. 'Gezellig. Leuk'. 'Door het spelen kun je, jezelf en je problemen even vergeten'. 'Je mag je verhaal delen zonder dat iemand daar een oordeel over heeft'.

Reacties publiek: 'Ik heb genoten van wat jullie hebben laten zien in zo'n korte repetitietijd'. 'Het plezier spat ervan af'. 'Mooi om te zien dat moeilijke situaties op een luchtige manier worden gebracht'. 'Mijn complimenten: Ik verheug me nu al op de voorstelling'.

Monique en Paul interviewen elkaar

Monique v.d Stoep, is speler en als regio-ondersteuner betrokken bij de organisatie van 'Hersenkronkels', in gesprek met Paul Raterman, ambassadeur in Zuid-Holland en projectleider en regisseur van 'Theatergroep Hersenkronkels'. *'Hoe ben je erop gekomen om met de groep te starten?'* 'Altijd al heb ik theater gemaakt, ik deed optredens tussen de schuifdeuren toen ik 3 jaar oud was. Later ben ik jeugdtheater gaan doen. In die periode kreeg ik ook mijn hersenbloeding, ik was heel jong, 9 of 10 jaar oud. Toneel was daarom een uitlaatklep en houvast. Later heb ik er mijn werk van gemaakt. Voor en achter de schermen. Toen ik training volgde om ambassadeur te worden bij Hersenletsel.nl en vertelde dat ik theater maakte', werd mij gevraagd, 'waarom ga je geen theater maken over NAH?' Soms heb ik de neiging om te twijfelen', en jij zei me; 'Je moet het gewoon doen, en dan zie je vanzelf wel verder en 1 speler heb je al'.

Wat spreekt jou aan om deel te nemen? Vraagt Paul aan Monique. 'Ik heb het altijd al leuk gevonden om toneel te spelen, op school was er een week afsluiting en daarin speelde ik altijd wel een rol. Later ben ik theatersport gaan doen. Je kreeg bijvoorbeeld maar één zin en dan begon je gewoon met elkaar een scene te maken. Na mijn hersenletsel was ik gestopt dus 'Hersenkronkels' is een mooie manier om weer met theater bezig te zijn'. *Wat vind je ervan om theater over NAH te maken?* 'Het is belangrijk omdat er nog zoveel niet bekend is. Ook in mijn omgeving wordt nog regelmatig gevraagd; heb je er nou nog steeds last van? En bij het UWV ben ik tegen veel onbegrip aangelopen. Het is heel fijn dat er in de groep veel herkenning is. Je hoeft niets uit te leggen, omdat je allemaal een vorm van NAH hebt. En als we bij het publiek kunnen zorgen voor wat meer begrip is dat mooi meegenomen'.

Monique wil van Paul nog weten; *Wat wil je bereiken met de groep?* 'Het is mooi dat er veel vertrouwen is. De sfeer is goed, er wordt veel gelachen. Daarnaast wil ik heel graag dat deelnemers wat meer in hun kracht komen. Een aantal spelers hebben aangegeven dat ze nu al wat meer zelfvertrouwen hebben gekregen. Ik denk dat dit straks sterker wordt, wanneer we spelen voor publiek. Het zou fantastisch zijn wanneer het niet bij een voorstelling blijft maar we uit kunnen groeien tot een vaste groep die stukken maakt over NAH. Ook lijkt het me mooi om interactief theater te maken, dat mensen bijvoorbeeld zelf ervaren hoe het is om hersenletsel te hebben. Ook kunnen we korte scènes spelen op congressen of bijeenkomsten. Theater heeft veel vormen en kun je op meerdere vlakken toepassen, om inzicht te bieden en begrip te vergroten. Genoeg plannen dus om verder te gaan.

Workshops en repetitie's

Aan het begin van de repetitie's hebben vier theatermakers, vanuit hun ervaring en discipline, workshops gegeven. Jolina Wessels (docent en regisseur) gaf er een over emoties. Hoe kun je deze geloofwaardig inzetten? Aan de hand van een oefening waar een denkbeeldig gordijn werd geopend en een liedtekst zijn verschillende emoties uitgeprobeerd. Malika Vermeij (choreograaf en dansdocent) heeft een workshop beweging gegeven. Wat is er allemaal mogelijk? Ook als je in een rolstoel zit of slecht ter been bent. Nou, heel veel! Binnen no-time stond iedereen te dansen. Justine Bots (logopediste en stemcoach) heeft aan het gebruik van de stem gewerkt en Jaap Metzlar (projectleider Theatergroep Domino) gaf oefeningen om je verhaal om te zetten door beweging als uitgangspunt te gebruiken. Voor de spelers was het een mooie ervaring om met verschillende makers te werken. Iedereen heeft weer een andere kijk op theater maken dus heeft het de groep meer mogelijkheden gebracht. De vier makers waren erg enthousiast. Ze konden niet geloven dat de groep nog maar zo kort bij elkaar was. Ze hebben de concentratie en de bereidheid om dingen uit te proberen als heel prettig ervaren.

Tegelijkertijd is er door Paul Raterman (de regisseur) gestart met de repetities. Vanuit de groep was er de wens om een voorstelling te maken over de (onzichtbare) gevolgen van hersenletsel. In een rolstoel zitten of moeite hebben met praten? Dan hebben mensen wel door dat er iets aan de hand is. Maar veel gevolgen zijn veel minder zichtbaar: extreme vermoeidheid, niet meer in staat zijn om te plannen, prikkelgevoeligheid. Aan de hand van thema's: familierelaties, werksituaties, overgevoeligheid, zijn we met spelopdrachten aan de slag gegaan. Ook zijn er veel oefeningen voorbij gekomen hoe je je voor publiek presenteert. Er is veel gedeeld, gepraat, gelachen en soms gehuild. Zo is langzaam het verhaal ontstaan.

Preview in Schiedam op de dag van de beroerte

Het is alweer even geleden maar op zaterdag 7 mei was er een optreden op de dag van de beroerte in de oude bibliotheek in Schiedam aan de Kaasmarkt. Er was een informatiemarkt en enkele gastsprekers waren uitgenodigd.

Voor de groep was het spannend om op te treden. Helemaal omdat de regisseur op vakantie was. Maar hij had goede vervanging gevonden, Jolina Wessels die eerder een workshop theater gaf aan de groep, heeft het optreden in goede banen geleid.

De preview was een openbare repetitie. Jolina gaf een aantal spelopdrachten die de verbeelding van de spelers activeerde en waar het publiek, gewoon op hun stoel, aan mee konden doen. Een van de oefeningen ging zo: loop in een bos, je hoort de vogels, voelt gras onder je voeten, hoort het ruisen van de wind in de bomen. Daarna is gewerkt aan een aantal scènes uit de voorstelling 'Thuis begint het pas'. Het publiek mocht reageren en vragen stellen. Er ontstonden mooie gesprekken. Er was veel herkenning, mensen met NAH die er waren vonden alles heel herkenbaar en vertelden ook over hun ervaringen. Voor ons was het een graadmeter om te kijken of we met onderwerpen uit de voorstelling goed aansloten op de beleving van het publiek.

Interview met twee spelers- Marianne en Marianne

De groep heeft 10 spelers: twee van hen heten toevallig Marianne. Marianne Craenen en Marianne Hoogkamer.

Hoe zijn jullie bij de groep gekomen? Marianne C: Vanuit mijn werk als gastspreker en ervaringsdeskundige kende ik Paul (de regisseur). Hij vertelde me in de auto op weg ergens naar toe dat hij de theatergroep wilde starten. Ik gaf meteen aan dat ik dan wel mee wilde doen! Vroeger op school, ik ben opgegroeid in de Verenigde staten, stond ik al bekend als 'The Dutch actress', de Nederlandse actrice, ik heb zelfs nog in de krant gestaan, in Volendams kostuum. Wat mij vooral aansprak was om meer bekendheid te geven aan NAH. Marianne H: Ik kreeg via mijn begeleider vanuit Middin een oproep, ze zei me: 'Dat vind ik nou echt iets voor jou'. Toen ik al de afspraak gemaakt had om te komen kijken kreeg ik ook via de BAVO, waar ik toen therapie volgde, de oproep door. Alsof het zo heeft moeten zijn. Ik had eigenlijk helemaal geen theaterervaring. De eerste keer werd ik meteen aan het spelen gezet door Paul, zelfs mijn begeleider van Middin heeft toen meegedaan. Die vertelde: 'Het is bijna jammer dat ik zelf niet mee kan doen'. Zo leuk heeft zij dat toen gevonden.

Wat vind je ervan om bij de groep te zijn en mee te spelen? Marianne C: de onderlinge sfeer is erg goed. Het is altijd weer een plezier om samen te zijn en met elkaar theater te maken. Ik heb best een aantal keer gemist omdat ik ziek was of wat langer op vakantie maar als je dan weer terug bent voelt het als een warm bad. Ik speel verschillende rollen die iets vertellen over NAH. Het gaat dan niet over mijn verhaal maar meer om wat NAH met je doet. Marianne H: Het omgaan met elkaar is heel leuk. Er is veel erkenning en je hoeft niets uit te leggen. We hebben soms intense gesprekken maar we lachen ook heel veel. Het voelt als een 2e thuis. De scènes die we spelen voelen als echt. En ik leer er ook veel van. Goed naar elkaar luisteren en geduld hebben. Ik heb het in de vakantie echt gemist.

Wat hoop je dat je mee kunt geven aan het publiek? Marianne C: We delen denk ik allemaal heel sterk dat het belangrijk is om aan het publiek straks de gevolgen van NAH te kunnen laten zien. Ik deed dit al, door veel lezingen te geven over wat mij was overkomen, dus eigenlijk verschilt theater maken wat dat betreft niet zoveel met wat ik al gedaan heb. Marianne H: Hopelijk maken wij duidelijk wat het inhoudt om NAH te hebben. Dat mensen er toch op een ander manier naar leren kijken. Marianne C: Je moet het niet bagatelliseren, dat gebeurt nogal te vaak. Ook door professionals. Misschien kunnen we dat een beetje wegnemen.

'Theatergroep Hersenkronkels' speelt 'Thuis begint het pas'
 Spelers met Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH) maken theater over hun ervaringen

Lokaalcultuurcentrum Het Klooster, Afrikaanderplein 7, Rotterdam (Zuid)
 za. 17 september 20:00 - zo. 18 september 14:00 - do. 22 september 20:00 - vr. 23 september 20:00
 Kaartverkoop: www.theatergroepersenkronkels.nl/reserveringen
 Met dank aan: Hersenletsel.nl regio Zuid-Holland, Cultuurconcreet, St. ter bevordering van Volkskracht, Piebeth Barents-Westerbeek fonds, Humanitas en SOL

Kijk op: www.theatergroepersenkronkels.nl/reserveringen en bestel nu uw kaarten!

De voorstelling **'Thuis begint het pas'** gaat over wat er met je gebeurt nadat je ziekenhuis opname of revalidatie is afgerond. Hoe geef je je leven opnieuw vorm na het oplopen van hersenletsel? Wat kom je tegen en hoe ga je daarmee om? De voorstelling duurt ruim een uur. Na afloop is er een nagesprek waarin het publiek vragen kan stellen aan de spelers. Ook is er gelegenheid om ervaringen uit te wisselen.

Speeldata 'Thuis begint het pas':

Zaterdag 17 september, inloop 19:00 – start voorstelling 20:00 uur

Zondag 18 september, inloop 13:00 – start voorstelling 14:00 uur

Donderdag 22 september, inloop 19:00 – start voorstelling 20:00 uur

Vrijdag 23 september, inloop 19:00 – start voorstelling 20:00 uur

Speellocatie:

Theaterzaal van lokaal cultuurcentrum Het Klooster, Afrikaanderplein 7, 3072 EA, Rotterdam (Zuid)

Reserveren: www.theatergroepersenkronkels.nl/reserveringen, kaarten kunnen online gereserveerd én betaald worden via het kaartverkoopsysteem van de Pleinbioscoop/ st. De Loodsen

Kaarten kosten: € 7,50 of € 5 met korting (leden Hersenletsel.nl/ Rotterdampas/ CJP/ 65+) en € 0,65 reserveringskosten

Projectleiding & regie: Paul Raterman **Assistent:** Monique van der Stoep **Uitvoerende productie:** St. de Loodsen
Choreografie & beweging: Malika Vermeij **Kostuums & decor:** Wilma van der Wilt **Techniek:** Nico Vellinga **Advies:** Jolina Wessels **Spelers:** Monique van der Stoep, Christine Dessauvagie, Marianne Creanen, Vincent Triet, Marianne Hoogkamer, Marieke de Buijzer, Marco Kuijs, Mari de Jong van Opstal, Djotis Sewradj, Cor Tietema

De voorstelling wordt mede mogelijk gemaakt door: Hersenletsel.nl- regio Zuid-Holland, Cultuurconcreet, St. ter bevordering van Volkskracht, Piebeth Barents-Westerbeek fonds, Humanitas en SOL

Helpende handen gezocht

Een voorstelling maken én uitvoeren is heel veel werk. Achter de schermen gebeurt er misschien nog wel meer dan op het podium. Daarom zoeken wij, per voorstelling, zo'n 4 tot 6 paar handen die ons helpen. We zoeken hulp voor onze voorstellingen die gespeeld worden op 17, 18, 22 en 23 september 2022. Voor zondag de 18e is het s'middags van 13.00 uur tot 17.00 uur en de andere data van 17.00 uur tot 22.00 uur s'avonds. Tijdens de avondvoorstellingen kan u met ons mee eten. Uiteraard krijgt u duidelijke instructies, wat er precies gedaan moet worden, denk hierbij aan hulp bij dingen klaarzetten en opruimen of de ontvangst van het publiek.

Lijkt het u leuk om te helpen? Stuur dan een e-mail naar: regio-ondersteunerzh@hersenletsel.nl

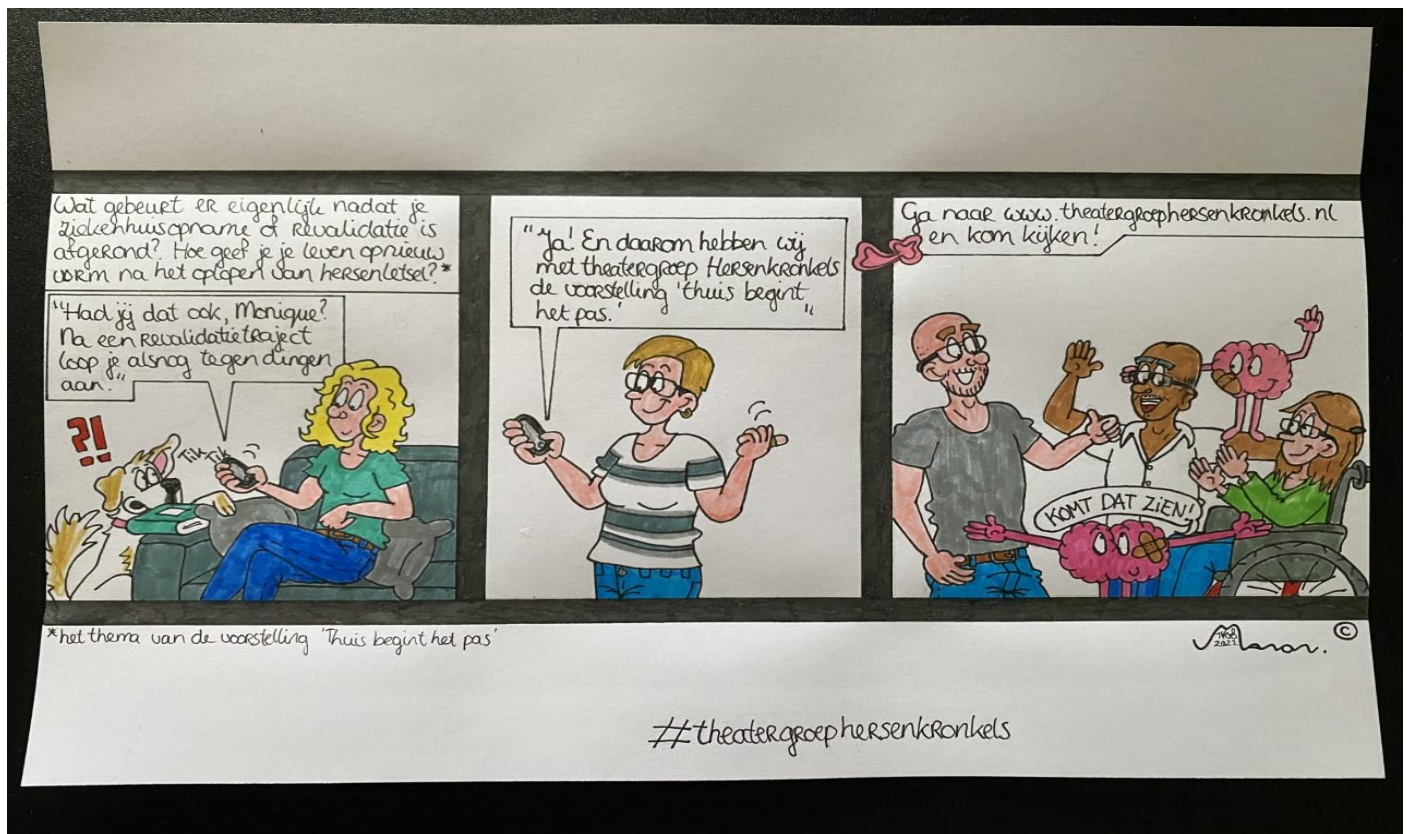
Meer informatie over de theatergroep? Mail: info@theatergroephersenkronkels.nl of kijk op: www.theatergroephersenkronkels.nl

Volg ons ook op Facebook en Instagram: [Theatergroep Hersenkronkels](#)

Help ons

Natuurlijk bent u al lid van Hersenletsel.nl en ondersteund u met uw bijdrage onze mooie vereniging en projecten die wij organiseren, zoals Theatergroep Hersenkronkels. Maar wist u dat ook de mogelijkheid bestaat om donateur te worden? U bepaalt zelf de hoogte van uw donatie, eenmalig of jaarlijks. Ook worden er steeds vaker acties opgezet. Kijk voor meer informatie op: www.hersenletsel.nl/steun-ons/algemeen. Alvast heel hartelijk dank!

Cartoons van Manon

Heeft u suggesties voor een onderwerp? En wilt u deze terug zien in een strip? Via haar Instagram-account [@manon.stript](#) zijn ideeën altijd welkom!